

VIJEĆE EUROPE, 28. svibnja 2004.

Rezolucija sa sastanka Vijeća i predstavnika vlasti zemalja članica o politici jačanja, sustavima i praksi na području vodstva kroz život u EU

Sastanak Vijeća Europe i vlasti zemalja članica

Svjesni da:

1. U kontekstu cjeloživotnog učenja usmjeravanje se odnosi na područje aktivnosti¹ koje omogućuju građanima bilo koje dobi i u bilo kojem trenutku njihova života da ustanove svoje mogućnosti, sposobnosti i interese, da donesu odluke o obrazovanju, osposobljavanju i profesiji te da upravljaju svojim individualnim smjerovima u učenju, radu i ostalim područjima djelovanja u kojima uče ili koriste ove vještine i sposobnosti.
2. Priprema usmjeravanja u sustavima obrazovanja i osposobljavanja, a osobito u školama ili na razini škola ima ključnu ulogu u osiguravanju da odluke pojedinaca o obrazovanju i profesiji imaju čvrstu osnovu te u pomaganju da pojedinci razviju učinkovito samoupravljanje putevima u učenju i profesiji. Ona je također i ključni instrumentarij za poboljšanje kvalitete i priprema za učenje u institucijama obrazovanja i osposobljavanja.
3. Usmjeravanje kroz život doprinosi dostignuću ciljeva EU u ekonomskom razvoju, djelotvornosti na tržištu rada te profesionalnoj i geografskoj prohodnosti povećanjem ulaganja u strukovno obrazovanje i osposobljavanje, cjeloživotno učenje te ljudski kapital i razvoj radne snage.
4. Učinkovito usmjeravanje ima ključnu ulogu promicanju socijalne uključenosti, socijalne jednakosti, jednakosti spolova i aktivnog građanstva i to ohrabriranjem i podržavanjem sudjelovanja pojedinca u obrazovanju i osposobljavanju te njihov izbor stvarnih i korisnih zanimanja.
5. Usmjeravanje u zemljama članicama EU ponuđeno je kroz različite strukture, sustave i prakse u sektorima obrazovanja, osposobljavanja, zapošljavanja te u privatnim i društvenim sektorima. Takva raznolikost pruža bogatu osnovu za suradnju i međusobno učenje.
6. Usmjeravanje može pružiti značajnu potporu pojedincima tijekom prijelaza između razina i područja sustava obrazovanja i osposobljavanja te od škole do života odraslog radnog čovjeka; mladima koji ponovno ulaze u sustav obrazovanja i osposobljavanja nakon što su rano napustili školu; osobama koje ponovno ulaze na tržište rada nakon određenog razdoblja dobrovoljne ili nedobrovoljne nezaposlenosti ili izgrađivanja doma; za radnike kod kojih restrukturiranje područja zahtijeva od njih da promjene prirodu svog zaposlenja te za starije radnike imigrante.

¹ Primjeri takvih aktivnosti uključuju i pružanje informacija i mišljenja, savjetovanje, procjenu sposobnosti, mentorstvo, odvjetništvo, učenje o donošenju odluka te o vještinama upravljanja. U svrhu izbjegavanja dvosmislenosti, s obzirom na to da se za opis službi koje sudjeluju u ovim aktivnostima koristi mnoštvo termina, uključujući službe za obrazovno, strukovno i profesionalno usmjeravanje i savjetovanje, pojam «usmjeravanje» u ovom tekstu koristi se u svrhu povezivanja nekih ili svih oblika priprema, a zemlje članice trebale bi ga tumačiti u skladu s odgovarajućim priprema u vlastitoj zemlji.

7. Priprema visokokvalitetnog usmjeravanja kroz život ključna je sastavnica strategija obrazovanja, osposobljavanja i zapošljavanja kako bi se postigao strateški cilj da EU postane svjetski najdinamičnije, na znanju utemeljeno društvo do 2010. godine.

Prisjeća se:

1. Izvješće o konkretnim budućim ciljevima sustava obrazovanja i osposobljavanja koje je usvojilo Europsko vijeće u Stockholmu 2001. godine prepoznalo je pristupačnost službama usmjeravanja, osiguravanja kvalitete, ulogu usmjeravanja u razvoju ljudskih resursa te usmjeravanja koje unapređuje prohodnost učenja i zapošljavanja u EU kao prioritetna područja razvoja u provedbi radnog programa obrazovanja i osposobljavanja 2010.
2. Komisijina izjava o cjeloživotnom učenju (studen 2001.), «stvaranje europskog područja cjeloživotnog učenja realnošću» istaknulo je usmjeravanje kao povezujuću temu razvoja i primjena strategija cjeloživotnog učenja na nacionalnoj razini kao i prioritetnog područja djelovanja na europskoj i nacionalnoj razini.
3. Bijela knjiga, novi zamah za mlade Europe (2001.), govori o potrebama mladih ljudi za fleksibilnošću sustava usmjeravanja i orijentacije koji će poduprijeti stalni pristup cjeloživotnom i širokopojasnom učenju.
4. Rezolucija Vijeća o cjeloživotnom učenju od 27. lipnja 2002. preporučila je da zemlje članice i Komisija daju prioritet pružanju i pristupačnosti visokokvalitetnim informacijama, savjetima i orijentaciji o mogućnostima obrazovanja u osposobljavanja u EU usmjereno različitim grupama.
5. Komisijina izjava «Akcijski plan o vještinama i prohodnosti 2002.» istaknula je da prohodnost na području zanimanja i na geografskom području EU te na unapređenju vještina radne snage može biti pojačana pružanjem radnicima i zaposlenicima boljeg pristupa informacijama, savjetima i orijentaciji.
6. Direktiva (2002/73/EC) kojom se mijenja Direktiva (76/207/EEC) o jednakom tretmanu muškaraca i žena, a vezano uz pristupačnost zapošljavanju, strukovnom osposobljavanju, napredovanju i radnim uvjetima uključujući i zahtjev pristupa svim vrstama i razinama stručnog usmjeravanja.
7. Rezolucija Vijeća o promicanju europske suradnje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju od 19. prosinca 2002., prepoznala je davanje prioriteta jačanju politika, sustava i praksi vezanih uz informiranje, usmjeravanje i orijentaciju u zemljama članicama kako bi se podupriela geografska prohodnost i prohodnost na području izbora zanimanja građana Europe.
8. Izjava Komisije «Istraživanje učinkovitosti obrazovanja i osposobljavanja: imperativ EU (2003.)»>> zapazila je da se na ulaganje u službe usmjeravanja i orijentacije treba gledati kao na pružanje strategija rane prevencije koje će biti u stanju značajno smanjiti nesklad između obrazovanja i osposobljavanja te potreba tržišta rada, a povećavajući prosjek završavanja srednjeg i visokog obrazovanja te omogućavajući prijelaz na posao kao i povratak na studij.
9. Europske smjernice zapošljavanja 2003. preporučile su kao prioritet pružanje ranog usmjeravanja i orijentacije kako bi se spriječio porast nezaposlenosti, a posebice dugotrajne nezaposlenosti.

10. Zaključci Vijeća od 25. studenog 2003. o razvoju ljudskih kapitala u svrhe socijalne kohezije i konkurentnosti istaknuli su važnost usklađenosti politika na području obrazovanja i osposobljavanja te socijalnih i ekonomskih strategija.
11. Rezolucija Vijeća od 25. studenog 2003. o stvaranju okruženja škola otvorenih za učenje u svrhu sprječavanja i borbe protiv ranog napuštanja škola i udaljavanja među mladima prepoznala je potrebu jačanja veza i sinergije između škola i radnog života te potrebu da se promiče socijalna uključenost obitelji kao i mladih te volonterskih grupa.
12. U konačnici, zajedničko privremeno Izješće (2004.) Vijeća i Komisije o provođenju Lisabonske strategije «Obrazovanje i osposobljavanje 2010.: uspjeh Lisabonske strategije upućuje na hitne reforme» prepoznalo je usmjeravanje kao jednu od 4 ključne mjere stvaranja otvorenog, privlačnog i pristupačnog okruženja učenja, a sve kako bi se poduprijelo učenje na svim razinama života i u različitim okruženjima te osposobilo građane da upravljaju svojim učenjem i poslom, posebice kako bi olakšalo pristupanje i napredovanje kroz različite mogućnosti i puteve karijere.

Opaža da:

- tranzicija prema ekonomiji i društvu utemeljenog na znanju stvara izazove za tvorce politika na području razvoja ljudskih resursa i politika, sustava i praksi usmjeravanja;
- pojava na znanju utemeljenog društva i potrebe cjeloživotnog učenja zahtijevaju fokus na politiku usmjeravanja na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Službe trebaju biti dostupne u vremenu i oblicima koji će ohrabriti sve građane da nastave razvijati svoje vještine i sposobnosti tijekom života u skladu s potrebama na tržištu rada. Na takve službe treba gledati kao na aktivne alate, a pojedinci trebaju biti pozitivno ohrabreni za korištenje.
- povećana suradnja u usmjeravanju na svim razinama treba se provoditi unutar perspektive cjeloživotnog učenja kako bi se u potpunosti iskoristila različitost sustava koji se trenutno mogu naći u zemljama članicama EU i kako bi se nadvladala različitost između oblika koji se nude.
- važne aktivnosti koje su u tijeku u Europi, posebice rad pratećih skupina lisabonskih ciljeva o razvijanju zajedničkih koncepata i principa usmjeravanja tijekom života, aktivnosti podupriete programima EU za obrazovanje, osposobljavanje i zapošljavanje te europskim socijalnim fondom te potreba za koordinacijom i usklađenosti ovih aktivnosti.
- rezultati pregleda politika usmjeravanja u europskim zemljama koje su zajednički provele Europska komisija, Cedefop, ETF i OECD u suradnji sa Svjetskom bankom pokazuju da u mnogim zemljama politike, sustavi i prakse usmjeravanja ne odgovaraju zahtjevima na znanju utemeljenih ekonomija i društva te pozivaju na reformu politika i promišljanje o praksi na ovom području.
- okvir mjera za cjeloživotni razvoj vještina i sposobnosti koje su dogovorili europski socijalni partneri u kontekstu europskog socijalnog dijaloga naglašava nužnost pristupa službama informiranja, usmjeravanja i orijentacije zaposlenika i poduzetnika kako bi se ispunila strategija razvijanja vještina pojedinih radnika.

Naglašava:

- gdje je prikladno, ovisno o lokalnim okolnostima, svi europski građani trebali bi imati pristup službama usmjeravanja u svim fazama života pri čemu se posebna pažnja treba posvetiti pojedincu i grupama koje su izložene riziku.
- preventivnu uloga službi usmjeravanja u ohrabrivanju završavanja škola te njihov doprinos omogućavanja pojedincu da upravlja svojim učenjem i karijerom, a osobito reintegraciji osoba koje su rano napustile školu u odgovarajućim programima obrazovanja i osposobljavanja
- važnost usmjeravanja u promicanju socijalne i ekonomske integracije građana kroz podupiranje pristupa svim mogućnostima obrazovanja, osposobljavanja i zapošljavanja; povećanja stupnja završenosti na svim razinama obrazovanja i osposobljavanja uključujući daljnje i više obrazovanje te unapređenje prohodnosti na području zanimanja učenika i radnika u EU
- potrebu za pružanjem raznovrsnosti usmjeravanja uključujući korištenje inovativnih metoda i tehnologija te vezanih službi kako bi se povećao pristup takvim službama posebice vezano uz neuspjeh mladih osoba i odraslih da nadvladaju ekonomski i geografski nedostatak
- središnji položaj korisnika usmjeravanja u oblikovanju i u procjeni pružanja savjeta mladima i odraslima
- uključivanje svih važnih sudionika uključujući i socijalne partnere, sukladno nacionalnoj praksi, u proces usmjeravanja i osiguravanje pristupa radnika službama usmjeravanja i podupiranja obrazovanja i osposobljavanja te službama usmjeravanja kroz npr. pružanje radnog iskustva, traženja radnih mjesta, promicanja poduzetničkog duha i omogućavanju pristupa službama usmjeravanja.

Ponovno potvrđuje kao prioritet:

- svoje predanje razvoju visokokvalitetnog pružanja savjetovanja svim europskim građanima, koje će biti dostupno u svim fazama njihovog života te koje će ih osposobiti da upravljaju svojim putevima učenja i rada
- potrebu daljnje suradnje u području usmjeravanja kroz mjere i politike razvijene prvenstveno u kontekstu praćenja Lisabonske strategije na području obrazovanja i osposobljavanja «Obrazovanje i osposobljavanje 2010.» te uzimajući u obzir «Europsku strategiju zapošljavanja», «Okvirnu strategiju i spolnu jednakost», europske politike za socijalnu uključivost, prohodnost kao i javne službe
- važnost preusmjeravanja pružanja savjeta gdje je to nužno kako bi se kod građana kroz cjeloživotno učenje razvile vještine upravljanja kao integralnog dijela programa obrazovanja i osposobljavanja
- razvijanje na nacionalnim, regionalnim i lokalnim razinama, gdje je to nužno, boljih mehanizama osiguravanja kvalitete službi za usmjeravanje, informacija i proizvoda (uključujući on-line službe) posebice iz perspektive građani naJ potrošača
- potrebu jačanja struktura za razvijanje politika i sustava na nacionalnom i regionalnom nivou kroz uključivanje odgovarajućih sudionika (kao što su

ministri, socijalni partneri, službe zapošljavanja, pružatelji usluga, savjetnici, instrumentariji obrazovanja i osposobljavanja, roditelji i mladi)

- potrebu programa praćenja pitanja politike usmjeravanja unutar radnog programa obrazovanja i osposobljavanja 2010.

Poziva Komisiju da:

- pojača suradnju na međunarodnoj razini sa ključnim organizacijama npr. OECD, ILO, UNESCO u razvijanju politika i konkretnih mjera tijekom života

Poziva zemlje članice da:

- preispitaju, gdje je nužno, postojeće usmjeravanje na nacionalnoj razini u obrazovanju i osposobljavanju te u sektoru zapošljavanja u kontekstu rezultata Komisije, OECD-a i pregleda Svjetske banke u svrhu politike usmjeravanja
- se potrudite osigurati učinkovitu suradnju i koordinaciju između službi usmjeravanja na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kako bi se proširio pristup te osiguralo suglasje u pružanju istih posebno rizičnim skupinama
- da ohrabre škole i institute daljnjeg i višeg obrazovanja te pružatelje osposobljavanja na promicanje promišljene tehnike učenja i autonomnog učenja kako bi se osposobilo mlade, a isto tako i starije da samostalno, učinkovito upravljaju svojim putevima učenja i karijere

Poziva zemlje članice i Komisiju da unutar svojih određenih nadležnosti:

- nadograđuju i prilagođavaju postojeće europske strukture i (mreže, radne skupine, programe) vezane uz provođenje gore prioriteta
- prepoznaju područja, zajedno sa svim ostalim ključnim sudionicima uključujući i socijalne partnere, gdje suradnja i potpora na europskoj razini može poboljšati razvoj na području usmjeravanja
- osiguraju najveću moguću korist u okviru utjecaja na politike, sustave i prakse na razini EU te na nacionalnoj razini koja proizlazi iz suradničkih aktivnosti zemalja članica na području usmjeravanja tijekom života, akoje su financirane postojećim i budućim instrumentarijima obrazovanja i osposobljavanja te europskim socijalnim fondom
- osiguraju integraciju spolne jednakosti u svim politikama i praksama vezanima uz pružanje savjeta
- da ohrabre i podupru pružatelje početnog i kontinuiranog obrazovanja za savjetnike, koje će odražavati trenutne najbolje prakse iz EU u svojim programima osposobljavanja
- surađuju u poboljšanju kvalitete i informacija vezanih uz međunarodne i nacionalne prakse koje se nude tvorcima politike
- da uključe razmatranje politike usmjeravanja, gdje je nužno, u buduće izvještaje o ciljevima praćenja programa obrazovanja i osposobljavanja 2010.